

Opponencia Heltai Xavér diplomamunkájához

A tervező témaválasztása, mely szerint a Kecskemétre települő Mercedes-Benz gyárat napjaink elit autógyártásában oly divatos show-room és autó bemutató épülettel egészíti ki, mindenképpen bátor döntésnek nevezhető. A diplomázó olyan építészekkel szemben veszi fel a kesztyűt, mint a jelentős autógyárak eddigi emblemikus épületeit tervező UN Stúdió, Coop Himmelb(l)au, vagy akár Roman Delugan. Ezen típusú, szinte mindig belvárosi elhelyezkedésű épületeknél általános tendencia, hogy maga a ház - túl mutatva önmagán - az adott cég magas technológiai színvonalát megtestesítő, emblemikus épített tárggyá válik. A gyártók ezekkel az eszközökkel kívánják kommunikálni az adott autómárka státuszát az iparágban, mely hagyományhoz a diplomázó is csatlakozott.

Heltai Xavér diplomamunkájának helyszínválasztása mind városi, mind a közvetlen épített környezetet tekintve jónak mondható, Kecskemét belvárosának kettészakított struktúráját jól felismerve helyezi el az "élmény átadásra" alapuló épületet a feltehetőleg dzsentrifikációs folyamatok során méltatlanul leértékelődött Rákóczy tengelyre. Az allé szerű, zöld fasorokkal szegélyezett út ötletes, urbanisztikai szövetben is átgondolt rehabilitációjával megfelelő környezetet alakít ki a városi lét eddig Kecskeméten jelen nem lévő formájának, melybe épülete mind léptékét (magasság, beépítés), mind high-tech formavilágát tekintve beleillik. A terv közlekedésileg is választ kíván adni e tengely jövőbeli kihívásaira: az autós forgalmat visszaszorítva, gyalogos és kerékpáros dominanciájú közlekedési csatornát vizionál. A diplomázó - ismételten jó döntést hozva - bevonja tervezési programjába a Mende féle Városi Mozi épületét, így komplex választ adva a Rákóczy sétány öblösödésében elhelyezkedő új létesítmények együttműködésének kérdéseire. A két épület funkcionális megosztottsága átgondolt, kellőképpen alátámasztva kiállító térré alakítja át a közel száz éves mozi történeti épületet.

A Bemutató épülete funkcionálisan jól tagolt, a tervező minden térszervező eszközzel az autóra és az azt átvevő tulajdonosra koncentrálna. A teljes belső kialakítás azon a nagy, a Rákóczy tengely felé nyitó fluid formavilágú téren

alapul, melyben az autó, mint a mozgás metaforája, "áramlik" az egyik funkciótól a másikig. Az egyéb, szatelit funkciók a háttérben meghúzódva teljes mértékben alárendelik magukat a nagy közös célnak, a gépkocsik bemutatásának, de ez nem megy használhatóságuk rovására.

A jó tömegalakítás és telepítés mellett funkcionális, alaprajzi elrendezésükben is Heltai Xavér nyitott gondolkodásmódját tükrözik. A Diplomázó ezen terven keresztül megismert építészete, terve dinamizmusa szimpatikus, előremutató habitust tükröz, mely véleményem szerint - kiváltképp tervezési feladat ismeretében - mindenképpen értékelendő, egyre ritkább építészeti erény.

Kritikaként egy fontosabb dolgot szeretnék megemlíteni. Az egyébként a városszöveti elhelyezés és a funkció ismeretében telitalálat fluid építészettel koherensé tett eszmei és térképzési rendszer vállalhatta volna a még inkább progresszívebb, az építészetet jobban absztraháló dizájnt (erre jó példa Kas Osterhuis non-standard háromszögelő rendszerei). Ha a Városi Mozi mellé tervezett új épület még kevésbé "házszerű", a Diplomázó talán közelebb került volna a saját maga számára megfogalmazott célokhoz.

Tisztelettel,

Paulinyi Gergely

építész